

Östra Mellansverige (Svédország)

A fenntartható projektek érdekében

Fredrik Eliasson, Örebro megye tanácsa, a 2. célkitűzés alá tartozó program Kelet-Svédország számára

A 2. célkitűzés alá tartozó program 5 évvel ezelőtti elindítása óta változtatnunk kellett a környezetvédelem nagyságrendjén, a férfiak és a nők közötti egyenlőségen és a bevándorlók társadalmi beilleszkedésén. Ezek a kérdések a program „horizontális” összetevői. Más szóval: minden finanszírozott projektnek integrálnia kell ezeket a kérdéseket célkitűzéseibe és tevékenységeibe.

A program félideji kiértékelése arról árulkodik, hogy ezeket a horizontális prioritásokat sokszor rosszul integrálták a projektekbe, ellentétben a növekedési célkitűzésekkel, amelyeket megfelelő módon vettek figyelembe. Általában véve, könnyű olyan projekteket találni, amelyek környezetvédelemmel, a férfiak és a nők közötti egyenlőséggel vagy a társadalmi beilleszkedéssel foglalkoznak, de sokkal nehezebbnek bizonyul olyan, gazdasági fejlődéssel foglalkozó, jó projektekre bukkanni, ahol ezek a témák az aktuális tevékenységek részét képezik.

Úgy gondoljuk, hogy a horizontális prioritások ilyeszerű mellőzésének okait négy elemben kell keresni: e prioritások státusza; az e tematikával foglalkozó ismeretek és információk; ezek beépítése a projektbe; felületes meghatározásuk. Ezek tehát azok az elemek, amelyekre erőfeszítéseink irányulnak.

> A horizontális prioritások státuszának javítása

A probléma elsődleges oka abban keresendő, hogy a horizontális prioritásoknak gyakran alacsonyabb státuszot biztosítanak, mint a projekt globális célkitűzésének, ismervén annak közvetlen hozzájárulását a fejlődéshez. Programkezelési szakértőként úgy véljük, hogy fontos e kérdések privilegizált kezelése. Sőt, az üzenetovábbításról is gondoskodni kell. Kiértékelési eljárásaink különleges figyelmet fognak szentelni ezután azoknak a projekteknél, amelyek ténylegesen ügyelnek a horizontális prioritásokra. Azok a projektek, amelyek nem terveznek aktív hozzájárulást legalább egy ilyen prioritáshoz, többé nem kaphatnak finanszírozást.

> Az ismeretek és az információk tökéletesítése

A környezet, a férfiak és nők egyenlősége vagy a társadalmi beilleszkedés terén nehéz megfelelő határozatokat hozni szakismeretek hiányában. Ezért történt, hogy a 2. célkitűzés kelet-svédországi programkezelőit (akárcsak a legtöbb strukturális alappal kapcsolatos svéd program esetén) beavatták ezekben a tematikákba. A cél az, hogy minden programkezelő képes legyen konkrét megoldásokat javasolni a programok elkészítőinek. Mi egyébként egy olyan kalauzt dolgoztunk ki a számukra, mely

egyszerű szavakkal elmagyarázza a horizontális prioritások beépítését mindennapi munkájukba.

> A horizontális prioritások már indulástól történő beépítése

Több projekt a horizontális prioritásokat csak tevékenysége beprogramozásának utolsó szakaszaiban veszi figyelembe, ami gyakran mesterséges vagy alkalmatlan intézkedéseket eredményez. A programozás ennire késői szakaszában valójában nemigen marad hely e prioritások természetes integrálására. E helyzet elkerülése végett ezt a kérdést a hasznélvezővel való első kapcsolatfelvételtkor már szóvá tesszük.

> A prioritások részletes és pontos meghatározása

Végül is arról van szó, hogy ugyanakkora fontosságot kell tulajdonítani a horizontális prioritásoknak, mint a program többi prioritásainak. Az e téren szerzett tapasztalatok azt mutatják, hogy határozott igény mutatkozik a horizontális prioritások kifejezett beírására a projektek tervébe. A prioritások pontos meghatározása leegyszerűsíti a célkitűzések végrehajtásának nyomon követését, és lehetővé teszi, hogy igényesebbek legyünk. Természetesen elkerüljük, hogy ezt az igényességet a projekt lefolytatásának akadályaként érzékeljék. A hasznélvezőknek lehetővé kell tenni, hogy lemérhesse az általa figyelembe vett horizontális prioritások hozzájárulását régiója fejlődéséhez és növekedéséhez.

> Fenntartható fejlődés és jól értelmezett érdek

Észrevehetővé vált, hogy a növekedési célkitűzés mind jobban közeledik a környezetvédelmi célkitűzéshez. Amennyiben általánosan elfogadott tény, hogy a gazdasági növekedés a lehető legkisebb negatív hatással kell járjon a környezetre, mi ennél is tovább szeretnénk lépni, és az a célunk, hogy a környezettel való törődésben a hasznélvezők a tevékenységeket előmozdító forrást lássák. Ami pedig a környezetkárosító projekteket illeti, ezeknek semmilyen finanszírozást nem kellene kapniuk, mert egész egyszerűen ártanak a hosszú távú fejlődésnek.

A horizontális prioritásokkal kapcsolatos megközelítésünk eredményes lesz-e vagy sem? Mi azt reméljük, hogy a következő kiértékelések bizonyítani fogják, hogy a bevándorlók nagyobb szerepet kaptak a programban, hogy a környezetvédelmi elvárásokat a hasznélvezők a gazdasági fejlődés tényezőjeként fogják érzékelni, és hogy annyi nő vesz részt a projekteknél, mint férfi. Mindjárt az elején észrevehető, hogy a strukturális alapok támogatásával létrehozott vállalatok vezető pozícióiban lévő nők számaránya sokkal magasabb, mint az illető ágazat más vállalataiban. De ezt egyelőre még nem merném a horizontális prioritásoknak köszönhető helyes munkamódszerek számlájára írni.

Elérhetőség: Fredrik.Eliasson@t.lst.se

A „Formák háza” felépítésekor csak ökológikus anyagokat használtak